

Till arbetspensionsanstalterna

BEFRIELSE FRÅN FÖRSÄKRINGSSKYLDIGHETEN FÖR FÖRETAGARE

Allmänt

Social- och hälsovårdsministeriet har den 14 juni 1994 utfärdat ett nytt beslut om tillämpningen av 3 § FÖPL och 4 § LFÖPL. Med beslutet upphävs ministeriets beslut av den 5 juni 1985. Det nya beslutet träder i kraft den 1 juli 1994 och det tillämpas på ärenden om befrielse som anhängiggjorts efter ikraftträdandet.

De viktigaste ändringarna i de nya befrielsestadagandena är följande:

- gemensamt för de nya stadgandena är att det inte längre anges något markbelopp för när pensionsskyddet är tillräckligt. Även om den beräknade pensionen är stor, kan befrielse inte beviljas om inget av villkoren för befrielse är uppfyllt
- arbetsinkomsten får vara högst lika stor som övriga förvärvsinkomster
- övrigt pensionsskydd som godkänns för befrielse har utvidgats
- befrielse beviljas om företagaren inte tjänar in pension genom företagareverksamheten
- befrielse beviljas tills vidare, dock högst för så lång tid som förutsättningarna för befrielsen föreligger
- vid retroaktiv befrielse kan befrielsen även gälla tid när förutsättningarna för befrielsen inte är uppfyllda, om denna tid är högst sex månader lång

NE/Ilkka Savoheimo

16.6.1994

Förutsättningarna för befrielse

Befrielse beviljas om övrigt pensionsskydd är tillräckligt (3 § 1 mom. FÖPL och 4 § 1 mom. LFÖPL). I ministeriets nya beslut fastställs i detalj vilka krav som skall ställas på pensionsskyddet:

Företagarens pensionsskydd och familjepensionsskyddet för hans anhöriga skall anses tillräckligt enligt 3 § 1 mom. lagen om pension för företagare

- 1) om företagarens arbetinkomst av företagareverksamhet som avses i lagen om pension för företagare beräknas utgöra högst en tredjedel av hans övriga förvärvsinkomster;
- 2) om företagarens arbetsinkomst som avses i 1 punkten beräknas vara högst lika stor som hans övriga förvärvsinkomster och hans pensionsskydd minst 40 procent av alla hans förvärvsinkomster; eller
- 3) om företagarens pensionsskydd är av den storlek att han, med beaktande av 8 § lagen om pensions för arbetstagare, inte tjänar in något nytt pensionsskydd genom företagareverksamheten.

Då pensionsskyddet bedöms enligt 1 mom. 2 punkten beaktas i fråga om förvärvsverksamhet som pågår vid sidan av företagareverksamheten även den tid som återstår till pensionsåldern eller den inkomst som motsvarar denna tid.

Förutsättningar som gäller förvärvsinkomsterna

Förvärvsinkomsterna skall uppfylla två villkor, för att de skall beaktas när befrielse övervägs. Enligt ministeriets beslut avses med förvärvsinkomster företagarens alla sådana samtida förvärvsinkomster som berättigar till grundpension och som kan uppskattas fortgå åtminstone ett år.

Ett arbetsförhållande som är i kraft tills vidare kan anses uppfylla kravet på minst ett års längd. Om korta tidsbegränsade arbetsförhållanden följer efter varandra, kan också ett kort tidsbegränsat arbetsförhållande ge rätt till befrielse.

NE/Ilkka Savoheimo

16.6.1994

Arbetsinkomsten högst 1/3 av övriga förvärvsinkomster

I stadgandet bestäms förutsättningarna för befrielse enbart genom förhållandet mellan arbetsinkomsten och övriga förvärvsinkomster. Det gäller uppenbarligen personer vars företagareverksamhet är bisyssla. Om det ovan nämnda villkoret är uppfyllt, beviljas befrielse oberoende av pensionsskyddet.

Arbetsinkomsten är högst lika stor som övriga förvärvsinkomster och pensionsskyddet minst 40 procent av samtliga förvärvsinkomster

Regeln tillämpas endast om arbetsinkomsten är mer än 1/3 jämfört med företagarens övriga förvärvsinkomster. Härvid kan befrielse inte beviljas på basis av den första regeln.

Om företagarens arbetsinkomst är högst lika stor som hans övriga inkomster och pensionsskyddet är minst 40 procent av alla hans förvärvsinkomster, beviljas befrielse utan hänsyn till pensionsskyddets nivå.

Som pensionsskydd godkänns det pensionsskydd som tjänats in fram till tidpunkten för ansökan. Det betyder att också pensionsskydd som tjänats in genom företagareverksamhet beaktas fram till tidpunkten för ansökan. Av övrig pågående förvärvsverksamhet beaktas även en uppskattning av pension för återstående tid.

Som pensionsskydd beaktas de grundpensioner och det lagstadagade tilläggspensionsskydd som avses i 8 § 4 mom. APL, samt de tills vidare beviljade löpande pensioner som nämns i 8 § 1 mom. APL. Det innebär att även s.k. SOLITA-ersättningar och pensioner från utlandet (närmast EES- och avtalsländerna) kan beaktas. Inte formbundet pensionsskydd beaktas inte.

Ny lagstadagad pension tjänas inte längre in

En företagare kan få befrielse på basis av den tredje regeln, om han inte längre, med beaktande av samordningsreglerna, tjänar in nytt pensionsskydd genom företagareverksamheten.

Detta gäller närmast personer som varit kommun- eller statsanställda och som inleder företagareverksamhet efter pensioneringen.

NE/Ilkka Savoheimo

16.6.1994

Befrielse tills vidare

Befrielse beviljas alltid tills vidare. Detta gäller även ifall ansökan sker på basis av ett tidsbegränsat arbetsförhållande som fortgår längre tid än ett år, när arbetsförhållandets sannolika upphörandedag är känd redan när befrielse beviljas.

Vid retroaktiv befrielse kan befrielsen även gälla tid under vilken förutsättningarna för befrielse inte föreligger, om denna tid är högst sex månader lång.

Skyldigheten att meddela ändringar

En företagare som erhållit befrielse är skyldig att meddela sådana förändringar som kan inverka på befrielsens fortsättning. Skyldigheten att meddela ändringar gäller både ändringar i företagarkerksamheten som omfattas av befrielsen och ändringar i den övriga förvärvsverksamheten.

Att förutsättningarna för befrielse föreligger övervakas också av Pensionsskyddscentralen och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Ikraftträdande

Social- och hälsovårdsministeriets nya beslut gäller från och med 1 juli 1994. Det nya beslutet tillämpas på företagare som har ansökt om befrielse medan detta beslut är i kraft.

En ansökan som har gjorts innan de nya reglerna trädde i kraft behandlas enligt de regler som tidigare var i kraft, även om beslutet i befrielseärendet utfärdas först efter den 1 juli 1994.

En ansökan som gjorts efter det att de nya reglerna trädde i kraft kan inte behandlas enligt de gamla reglerna. Det är inte heller möjligt i fall där ansökan gäller retroaktiv befrielse som delvis omfattar tid före den 1 juli 1994.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Ilkka Savoheimo

BILAGA

Social- och hälsovårdsministeriets beslut

Social- och hälsovårdsministeriets beslut
om tillämpningen av 3 § lagen om pension för företagare och 4 § lagen om pension
för lantbruksföretagare

Utfärdat i Helsingfors den 14 juni 1994

Social- och hälsovårdsministeriet har med stöd av 3 § lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/69) och 4 § lagen av samma dag om pension för lantbruksföretagare (467/69) beslutat:

1 §

Pensionsskyddscentralen kan på ansökan befria företagare från den försäkringsskyldighet om vilken stadgas i lagen om pension för företagare eller på nytt godkänna företagare att omfattas av pensionsskydd enligt nämnda lag enligt vad som bestäms i detta beslut.

2 §

Med pensionsskydd, på grund av vilket företagare kan beviljas befrielse från i lagen om pension för företagare stadgad försäkringsskyldighet, avses

1) rätt till sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare,
2) rätt till sådan registrerad eller annan sådan bättre pension än grundpensionen som avses i de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, och

3) sådan i 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedd pension eller annan förman som företagaren beviljats tills vidare.

Med inkomster, som beaktas då beslut om befrielse fattas, avses företagarens alla sådana samtidiga förvärvsinkomster som berättigar till grundpension och som kan uppskattas fortgå

åtminstone ett år.

3 §

Företagarens pensionsskydd och familjepensionsskyddet för hans anhöriga skall anses tillräckligt enligt 3 § 1 mom. lagen om pension för företagare

1) om företagarens arbetsinkomst av företagverksamhet som avses i lagen om pension för företagare beräknas utgöra högst en tredjedel av hans övriga förvärvsinkomster,

2) om företagarens arbetsinkomst som avses i 1 punkten beräknas vara högst lika stor som hans övriga förvärvsinkomster och hans pensionsskydd minst 40 procent av alla hans förvärvsinkomster, eller

3) om företagarens pensionsskydd är av den storlek att han, med beaktande av 8 § lagen om pension för arbetstagare, inte tjänar in något nytt pensionsskydd genom företagverksamheten.

Då pensionsskyddet bedöms enligt 1 mom. 2 punkten beaktas i fråga om förvärvsverksamhet som pågår vid sidan av företagverksamheten även den tid som återstår till pensionsåldern eller den inkomst som motsvarar denna tid.

4 §

En företagare som har gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare beviljas befrielse från den dag som följer efter den dag då ansökan lämnats in. Då är den sista giltighetsdagen för företagarens försäkring den dag då ansökan görs. Om en försäkringsskyldig företagare saknar gällande försäkring, kan befrielse beviljas retroaktivt för den tid under vilken de förutsättningar som avses i 3 § föreligger. Då kan befrielsen också gälla en tid under vilken förutsättningar för befrielse inte föreligger, om denna tidsperiod är högst sex månader lång.

5 §

Befrielse beviljas tills vidare, dock högst så länge som förutsättningar för befrielse föreligger.

En företagare som erhållit befrielse är skyldig att meddela pensionsskyddscentralen sådana väsentliga förändringar i sin förvärvsverksamhet som kan inverka på fortsatt befrielse.

6 §

Pensionsskyddscentralen kan godkänna en företagare som erhållit befrielse att omfattas av pensionsskydd enligt lagen om pension för företagare, om han beträffande sitt hälsotillstånd och övriga omständigheter uppfyller villkoren för försäkring.

7 §

Ansökan gällande befrielse och avbrott i befrielse anses ha blivit gjord den dag då den har lämnats in eller anlänt per post till pensionsskyddscentralen.

Till en ansökan som avses i 1 mom. skall

fogas av pensionsskyddscentralen föreskriven utredning. Om sökanden inte på uppmaning och inom den skäligen tid som pensions-skyddscentralen föreskriver tillställer pensionsskyddscentralen den tilläggsutredning som behövs för avgörande av ansökan, anses ansökan dock ha gjorts först när den utredning som behövs för avgörande av ansökan har anlänt till pensionsskyddscentralen.

Om ansökan har lämnats in till en pensionsanstalt som bedriver verksamhet enligt arbetspensionslagarna, skall pensionsanstalten utan dröjsmål tillställa pensionsskyddscentralen ansökan.

8 §

Vad som i detta beslut föreskrivs om pensionsskyddscentralens rätt att befria en företagare från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för företagare skall på motsvarande sätt tillämpas på lantbruksföretagarnas pensionsanstalts rätt att befria en lantbruksföretagare från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Detsamma gäller godkännande av lantbruksföretagare att på nytt omfattas av pensionsskydd.

9 §

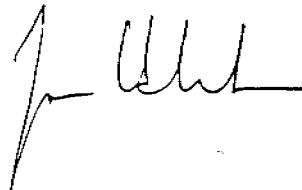
Detta beslut träder i kraft den 1 juli 1994.

Genom detta beslut upphävs social- och hälsovårdsministeriets beslut av den 5 juni 1985 om tillämpningen av 3 § lagen om pension för företagare och 4 § lagen om pension för lantbruksföretagare (452/85).

Detta beslut tillämpas på en företagare vars ansökan om befrielse från eller avbrott i försäkringsskyldigheten har anlänt till pensionsskyddscentralen eller behörig pensionsanstalt efter att detta beslut trätt i kraft.

Helsingfors den 14 juni 1994

Social- och hälsovårdsminister

Överinspektör

